

Temeljem članka 28. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 86/12, 94/13, 136/14 - RUSRH, 152/14, 7/17, 68/18 i 98/18) Školski odbor Osnovne škole Vladimira Gortana na sjednici održanoj 18. prosinca 2019., na prijedlog Učiteljskog vijeća uz prethodno mišljenje Vijeća roditelja, d o n o s i

Izmjene i dopune
ŠKOLSKOG KURIKULUMA

I.

**ŠKOLSKI RAZVOJNI PLAN/
PLAN PREVENCIJE RIZIČNIH PONAŠANJA UČENIKA 2019./2020.**

Definiranje prioriteta razvojnog ili preventivnog programa

Krajem protekle školske godine u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo IŽ proveden je postupak Samovrednovanja škole usmjeren na procjenu stanja i u svrhu razrade preventivnog programa koji će za cilj imati sprečavanje rizičnih ponašanja i zaštitu mentalnog zdravlja učenika. Na temelju analize prikupljenih rezultata istraživanja rizičnih ponašanja učenika osnovnih škola u Istarskoj županiji 2017./2018. godine te na temelju zaključaka koji proizlaze iz samoanalize škole te zaključaka Tima za kvalitetu nekoliko se područja izdvaja kao područja koja zahtijevaju poseban tretaman, s time da se njihovom sistematizacijom može govoriti o dva glavna ili prioriteta područja.

Prema nalazima istraživanja rizičnih ponašanja učenika u području odnosa s vršnjacima može se prepoznati problem relacijskog nasilja, a također uočeni su i neki pokazatelji delikventnog ponašanja i izražene agresivnosti. Problem relacijskog nasilja, ali i drugih oblika nasilja (fizičko i virtualno nasilje) izdvaja se kao prioritarno područje i na temelju ostalih pokazatelja poput analize bilježaka u e-dnevniku, dodijeljenih pedagoških mjera, analize broja i kvalitativne analize evidentiranih situacija nasilja te intervencija učitelja, stručnih suradnika i ravnatelja. Prevencija različitih oblika nasilja stoga se nameće kao prioritarno područje djelovanja preventivnih aktivnosti.

Nadalje, prema rezultatima istraživanja rizičnih ponašanja učenika korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije tj. smartfona izdvaja se kao učestalo, a čestice na kojima se poglavito uočavaju viši postotci mogu se povezati s razvojem ovisničkog ponašanja o pametnim telefonima. Problem prevencije ovisnosti uočava se i kada govorimo o konzumaciji alkoholnih pića i korištenju cigareta gdje također možemo govoriti o rezultatima koji upućuju na postojanje rizika za razvoj ovisničkog ponašanja i potrebu za kreiranjem preventivnih aktivnosti usmjerenih na smanjenje istog. U sljedećoj školskoj godini na temelju dobivenih rezultata potrebno je preventivnim aktivnostima reagirati na područje razvoja ovisničkih ponašanja pri čemu je potrebno poseban naglasak staviti na prevenciju ovisnosti o pametnim telefonima te o konzumaciji alkoholnih pića i duhana. Područje prevencije ovisnosti poželjno je proširiti i na područje prevencije droga, iako po dobivenim rezultatima ono nije izraženo u našoj školi. Navedeno se može argumentirati činjenicom da se razvoj ovisnosti o drogama može pojaviti kasnije u starijoj dobi učenika, a činjenica da je ustanovljena tendencija prema razvoju drugih oblika ovisnosti govori o tome da je potrebno djelovati na prevenciju ovisnosti općenito. Moguće je da je neizraženost problema ovisnosti o drogama povezana s zaštitnim čimbenicima vezanim uz obilježja socijalne sredine i nedostupnost droga. Razumno je pretpostaviti da učenici koji su podložni drugim oblicima ovisnosti, mogu

postati podložni i razvoju ovisnosti o drogama promjenom opisanih zaštitnih čimbenika koji u kasnijoj dobi učenika mogu izostati.

Samoprocjene zdravlja nadalje upućuju na postojanje određenih simptoma depresivnosti (umor i bezvoljnost) te izraženost nekih psihosomatskih smetnji (vrtoglavice, glavobolje, bol u vratu i ramenima). Isto se može potvrditi i na temelju analize razgovora s učenicima te uočenih smetnji od strane razrednika, učitelja i stručnih suradnika. Dobiveni rezultati koji upućuju na psihosomatske probleme mogu se dovesti u vezi s ranije opisanim problematičnim područjima. O uzročno-posljedičnim odnosima na temelju dobivenih rezultata nije moguće govoriti, međutim, čini se razumnim pretpostaviti kako će planiranjem aktivnosti koje su usmjerene na dva gore opisana područja ujedno pokriti i područje djelovanja na psihosomatske simptome koji se najčešće razvijaju združeno s drugim teškoćama. Psihosomatski simptomi sami po sebi neće biti u fokusu preventivnih aktivnosti iz razloga što postoji osnovana sumnja da su oni posljedica drugih problema na koje je potrebno reagirati. Također, razumno je pretpostaviti da će do smanjenja psihosomatskih problema doći indirektno djelovanjem na druga područja.

Plan provedbe aktivnosti

Nositelji preventivnih aktivnosti bit će stručni suradnici škole: psihologinja Valentina Butković, pedagoginja Renata Zahtila Šarin i socijalna pedagoginja Vesna Poropat, razrednici i učitelji, zdravstveni djelatnici, policijski djelatnici, članovi udruga i drugih institucija. Preventivne aktivnosti ostvarit će se u okviru edukativnih predavanja, radionica usmjerenih na razvoj vještina povezanih s ostvarenjem ciljeva, informativnih panoa, tekstova objavljenih na web stranici škole, brošura i prospekata povezanih s temom. U fokusu preventivnih aktivnosti bit će učenici, ali će dio predavanja i radionica biti proveden i s roditeljima kao važnim čimbenicima mentalnog zdravlja djeteta.

Mjerljivi pokazatelji uspješnosti programa bit će ovisno o cilju:

- za prvi cilj: broj pedagoških mjera, broj zabilježenih situacija nasilja i težina zabilježenog nasilja, analiza bilježaka u e-dnevniku, ankete provedene s učiteljima i učenicima
- za drugi cilj: usporedba ulaznih i izlaznih upitnika za učenike i roditelje

DEFINIRANJE CILJEVA

1. Prevencija fizičkog, relacijskog i virtualnog nasilja – cilj se razlaže na dvije komponente:

1.1. Tijekom školske godine putem predavanja, radionica, informativnih panoa, informativnih brošura i prospekata educirati učenike i roditelje o problematici emocionalnih i socijalnih teškoća mladih koje su povezane s razvojem fizičkog, relacijskog i virtualnog nasilja te ih upoznati s temeljnim konstruktima važnim za razumijevanje nasilja (vrste nasilja, učestalost, posljedice, obilježja nasilnika, obilježja žrtve, oblici prevencije i načini reagiranja na nasilje)

1.2. Tijekom školske godine putem predavanja, radionica i aktivnosti u okviru satova razrednika kod učenika razvijati komunikacijske vještine, pozitivnu sliku o sebi, prepoznavanje i uvažavanje vlastitih emocija, zdrave strategije suočavanja sa stresom, empatiju i prosocijalne vještine kao zaštitne čimbenike pojave nasilničkog ponašanja

2. Prevencija različitih oblika ovisnosti – ovisnost o pametnim telefonima, o alkoholu, cigaretama i drogama – cilj se razlaže na dvije komponente:

2.1. Tijekom školske godine putem edukativnih predavanja informirati roditelje i učenike o zdravlju, zdravim ponašanjima i navikama te rizicima koji ugrožavaju zdravlje. Poticati razvoj zdravih navika te razvijati stavove protiv štetnih navika i ovisnosti.

2.2. Tijekom školske godine radioničkim i drugim oblicima nastave kod učenika razvijati socijalne vještine, vještine donošenja odluka, vještinu asertivnosti, pozitivnu sliku o sebi i samopoštovanje kao zaštitne čimbenike u razvoju ovisničkog ponašanja

1. CILJ

METODE I AKTIVNOSTI ZA OSTVARENJE CILJA - *Prevenција fizičkog, relacijskog i virtualnog nasilja*

FAZE	POSTUPCI <i>vremenski okvir realizacije</i>
1. Faza edukacije učenika	
	<p>1. obrada ključnih tema vezanih uz prevenciju nasilja kroz nastavu i na SRO</p> <p><i>tijekom školske godine</i></p> <p>2. interaktivna predavanja stručnih suradnica koja obrađuju temeljne pojmove povezane uz ovisnost</p> <p><i>prema planu rada s razrednim odjelima</i></p> <p>3. individualno savjetovanje učenika, roditelja i učitelja</p> <p><i>po potrebi tijekom školske godine</i></p> <p>4. Program Crvenog križa: Trafficking – Mišica Milica, prevencija trgovanja ljudima, Humane vrednote – Poznaješ li CK?</p> <p><i>studenj, prema dogovoru</i></p> <p>5. izrada tematskih panoa – Međunarodni dan prevencije nasilja, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, Dan ružičastih majica</p> <p><i>studenj i veljača</i></p> <p>6. Izrada prospekta: Virtualno nasilje - znanje je najbolja prevencija</p> <p><i>ožujak</i></p>

2. Faza djelovanja na zaštitne čimbenike	
2.1. Pozitivna slika o sebi i samopoštovanje 2.2. Emocije i suočavanje sa stresom 2.3. Komunikacijske vještine 2.4. Empatija i prosocijalno ponašanje	1. Radionice stručnih suradnica pedagoginje i psihologinje <i>prema planu rada s razrednim odjelima</i> 2. Razgovori sa sobom - motivacijske priče o vjeri u sebe koje će se nalaziti u školskom holu (na mjestima okupljanja učenika) - jedna priča mjesečno <i>od siječnja do lipnja</i> 3. Prospekt – Zašto zebre nisu pod stresom? <i>travanj</i> 4. Individualno savjetovanje učenika i učitelja po potrebi <i>po potrebi tijekom školske godine</i>
3. Podrška roditeljima	
	1. Individualno savjetovanje roditelja prema potrebi <i>po potrebi tijekom školske godine</i> 2. Radionica za roditelje Stilovi roditeljstva <i>veljača/ožujak</i>

2. CILJ

METODE I AKTIVNOSTI ZA OSTVARENJE CILJA - *Prevenција različitih oblika ovisnosti – ovisnost o pametnim telefonima, alkoholu, cigaretama i drogama*

FAZE	POSTUPCI <i>vremenski okvir realizacije</i>
1. Faza edukacije učenika	
	<p>1. obrada ključnih tema vezanih uz prevenciju ovisnosti kroz nastavu i na SRO</p> <p><i>tijekom školske godine</i></p> <p>2. interaktivna edukativna predavanja stručnih suradnica o ovisnosti</p> <p><i>prema planu rada s razrednim odjelima</i></p> <p>3. individualno savjetovanje učenika, roditelja i učitelja po potrebi</p> <p><i>po potrebi tijekom školske godine</i></p> <p>4. Program MUP-a: Zdrav za 5</p> <p><i>Prema dogovoru</i></p> <p>5. izrada tematskih panoa – obilježavanje mjeseca borbe protiv ovisnosti</p> <p><i>15. studenog – 15. prosinca</i></p>
2. Faza djelovanja na zaštitne čimbenike	
<p>2.1. socijalne vještine, 2.2. vještine donošenja odluka 2.3. vještina asertivnosti 2.4. pozitivna slika o sebi i samopoštovanje 2.5. razvoj zdravih navika</p>	<p>1. Radionice stručnih suradnica pedagoginje i psihologinje</p> <p><i>prema planu rada s razrednim odjelima</i></p> <p>2. Poticanje učenika na uključivanje i aktivno sudjelovanje u izvannastavnim aktivnostima</p> <p><i>tijekom školske godine</i></p> <p>3. Formalizirana debata s tri kruga:</p>

	<p>1. treba li zakonom zabraniti proizvodnju duhana alkohola</p> <p>2. treba zabraniti izbore ljepote (izbor za miss)/ treba zabraniti photoshopirane fotografije osoba na naslovnica masovnih medija</p> <p>3. društvene mreže koje se zasnivaju na razmjeni fotografija imaju više prednosti nego mana</p> <p><i>tijekom školske godine u dogovoru s razrednicima i voditeljicom građanskog odgoja</i></p> <p>4. Program Zavoda za javno zdravstvo (HZJZ) IŽ <i>prema dogovoru</i></p> <p>5. Program Saveza školskih sportskih društva <i>prema posebnom planu tijekom školske godine</i></p> <p>6. individualno savjetovanje učenika <i>po potrebi tijekom školske godine</i></p>
3. Podrška roditeljima	
	<p>1. Individualno savjetovanje roditelja prema potrebi <i>po potrebi tijekom školske godine</i></p> <p>2. Radionica za roditelje Mediji, društvene mreže, pametni telefoni - utjecaj na razvoj <i>ožujak</i></p>

Napomena : Zbog preklapajućih područja u realizaciji ciljeva, pojedine aktivnosti predviđene za realizaciju prvog i drugog cilja se poklapaju.

ANALIZA RIZIKA

Realizacija predviđenih aktivnosti može biti otežana zbog velikog broja različitih aktivnosti koje se već provode u školi, a koje su vezane uz realizaciju različitih projekata. Dugoročnim planiranjem koje je vezano za dogovaranje sa svim dionicima školskog razvojnog plana moguće je minimizirati utjecaj ovog rizika. Kao o potencijalnoj prijetnji u realizaciji aktivnosti može se govoriti i o pitanju motiviranosti roditelja za uključivanje u aktivnosti predviđene programom. Na taj minimiziranje

utjecaja nemotiviranosti roditelja moguće je djelovati sastavljanjem motivacijskih pozivnica u kojima će se istaknuti potencijalne dobrobiti predviđenih aktivnosti.

NUŽNI RESURSI ZA OSTVARENJE CILJA (FINANCIJSKI, ORGANIZACIJSKI, LJUDSKI) I DELEGIRANJE

Za realizaciju postavljenih ciljeva potrebno je planirati sredstva za nabavu materijala za radionice te izradu prospekata i brošura (papir, hamer papir, flomasteri i dr.) Uz angažman voditelja programa moguće je minimizirati troškove potrebne za realizaciju programa – velik dio potrebnih materijala može se izraditi.

Uspješna realizacija aktivnosti ovisi i o dobroj organizaciji i motiviranosti svih dionika školskog razvojnog plana (svi učitelji, stručni suradnici i ravnateljica). Učitelji mogu aktivnosti predviđene programom integrirati u redovnu nastavu putem osvrta na temeljne pojmove predviđene programom i važne datume (edukativni dio) te putem obogaćivanja nastave aktivnostima koje imaju za cilj jačanje djetetovog samopoštovanja i pozitivne slike o sebi, komunikacijske vještine, prosocijalne i druge vještine (razvoj vještina). Razrednici će u realizaciji programa moći sudjelovati i u okviru satova razrednika na kojima mogu provesti cjelovite aktivnosti usmjerene na realizaciju ciljeva. Stručne suradnice će interaktivnim predavanjima, edukativnim radionicama i radionicama za razvoj različitih vještina, realizirati veći dio aktivnosti predviđenih programom. Također, stručne suradnice će provoditi i aktivnosti uređivanja tematskih panoa, izrade brošura i prospekata i motivacijskih priča koje će objavljivati na web stranici škole i/ili postaviti materijale na mjestima okupljanja učenika po školi ili učionicama. Realizacija predavanja i aktivnosti s roditeljima provest će se u suradnji s razrednicima, a voditeljice aktivnosti su također stručne suradnice škole. Nadalje, psihologinja i pedagoginja će održati i formaliziranu debata u tri kruga u suradnji s voditeljicom građanskog odgoja.

VREMENSKO ODREĐENJE

Vremenski okvir realizacije pojedinih aktivnosti naveden je u tablicama s popisom svih aktivnosti predviđenih programom. Valja napomenuti da faze predviđene programom ne teku linerano, već se aktivnosti iz pojedinih faza izmjenjuju, a aktivnosti u pojedinoj fazi su sadržajno i smisleno povezane. Pretpostavka je kako će se ciljeve lakše i brže ostvariti kombiniranjem edukativnog i praktičnog dijela.

Očekivani datum za ostvarenje svih aktivnosti predviđenih programom je kraj svibnja (29. svibnja 2019.) nakon čega slijedi analiza mjerljivih indikatora ostvarenja cilja.

MJERLJIVI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI PROGRAMA

Mjerljivi pokazatelji uspješnosti programa bit će ovisno o cilju:

1. za cilj: *Prevenција fizičkog, relacijskog i virtualnog nasilja*
 - broj pedagoških mjera
 - broj zabilježenih situacija nasilja i težina zabilježenog nasilja
 - analiza bilježaka u e-dnevniku
 - ankete – učitelji, učenici
2. za cilj - *Prevenција različitih oblika ovisnosti – ovisnost o pametnim telefonima, alkoholu, cigaretama i drogama*
 - usporedba ulaznih i izlaznih upitnika za učenike koji ispituju znanje o sredstvima ovisnosti
 - usporedba ulaznih i izlaznih upitnika za učenike koji ispituju stavove prema sredstvima ovisnosti
 - usporedba ulaznih i izlaznih upitnika za roditelje o poznavanju djelovanja čimbenika medija i društvenih mreža na razvoj djeteta

II.

7.2. IZVANUČIONIČKA NASTAVA OD 5. DO 8. RAZREDA

Nakon točke 7.2.7. dodaje se točka:

7.2.8. Terenska nastava: Venecija – korelacija Talijanski jezik i Vjeronauk

aktivnost, program i/ili projekt	Terenska nastava izvanastavne aktivnosti Biblijska skupina
ciljevi aktivnosti, programa i/ili projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Proširiti znanja o poznatim bibliskim osobama Novoga zavjeta (sv. Marko, sv. Ivan, sv. Pavao) u njihovu povijesno-socijalno-psihološko-religijskom kontekstu i njihovu sudjelovanju s Bogom u povijesti spasenja. • Proširiti znanja o načinu štovanja i prikazivanja poznatih biblijskih osoba. • Učenik prepoznaje prisutnost temeljnih vrednota kraljevstva Božjega u životima nekih svetaca i važnost njihova životnog primjera za nas danas. • Učenik prepoznaje da biblijske osobe nisu nestvarni likovi iz nečije mašte, nego stvarne povijesne osobe. • Učenik prepoznaje važnije izričaje kršćanske umjetnosti (likovna, sakralno graditeljstvo) te otkriva kako su utjecali na obogaćivanje vjere kroz povijest i kako mogu izgrađivati njegovu osobnu vjeru. • Upoznati i usporediti specifične karakteristike crkvenih građevina.
nositelji aktivnosti, programa i/ili projekta i njihova odgovornost	Učitelj Talijanskog jezika Dario Garbin i vjeroučiteljica Nela Peteh.
namjena aktivnosti, programa i/ili projekta	Polaznici izvannastavne aktivnosti Biblijska skupina i dodatne nastave Talijanski jezik.
način realizacije aktivnosti, programa i/ili projekta	<p>Terenski rad – razgledavanje, razgovor, izlaganje, fotografiranje, istraživanje.</p> <p>Posjet Veneciji zajedno s učenicima dodatne skupine iz Talijanskog jezika.</p> <p>Razgledavanje Bazilike sv. Marka (<i>Basilica di San Marco</i>).</p> <p>Razgledavanje crkve Santa Maria della Salute (Gospa od Zdravlja) koju Venecijanci zovu Salute, slavne venecijanske crkve, prekoputa Trga sv. Marka.</p> <p>Razgledavanje bazilike sv. Ivana i Pavla (<i>Basilica di San Giovanni e Paolo</i>; San Zanipolo) u kojoj je pokopan Marin Držić, veliki hrvatski pisac, rimokatolički svećenik i jedno vrijeme u Veneciji nadbiskupski kapelan.</p>
vremenik aktivnosti, programa i/ili projekta	Jednodnevna terenska nastava: 4 sata; travanj/svibanj školske godine 2019./2020.
način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja	Usmeno izražavanje dojmova. Povezivanje naučenog gradiva u školi s viđenim primjerima na terenu – korelacija više nastavnih predmeta (Vjeronauk, Talijanski

	jezik, Povijest, Hrvatski jezik i književnost, Likovna kultura). Ppt prezentacije i/ili plakati.
detaljan troškovnik aktivnosti, programa i/ili projekta	Troškovi prijevoza i potrebne ulaznice.

Klasa: 602-02/19-02/02

Ur.broj: 2171/04-55-46-01-19-2

Ravnateljica

Miranda Damijanić Roce, prof.

Predsjednica Školskog odbora

Gordana Peteh, prof.